

ECONOMIILE NAȚIONALE

Economie națională – concept și caracteristici
Tipologia economiilor naționale

Economia națională

- sistemul integrat al activităților economico-sociale desfășurate într-un cadru statal determinat.
- cuprinde ansamblul **agenților și subiecților** economici și a **relațiilor (fluxurilor)** reciproce, a interdependențelor ce se stabilesc între aceștia în procesul producției (în activitatea economică)

Agenți economici

- Gospodăriile (familiile, menajele)
- Firmele (producătorii)
- Statul (sectorul guvernamental)
- Străinătatea (restul lumii)

fluxuri economice

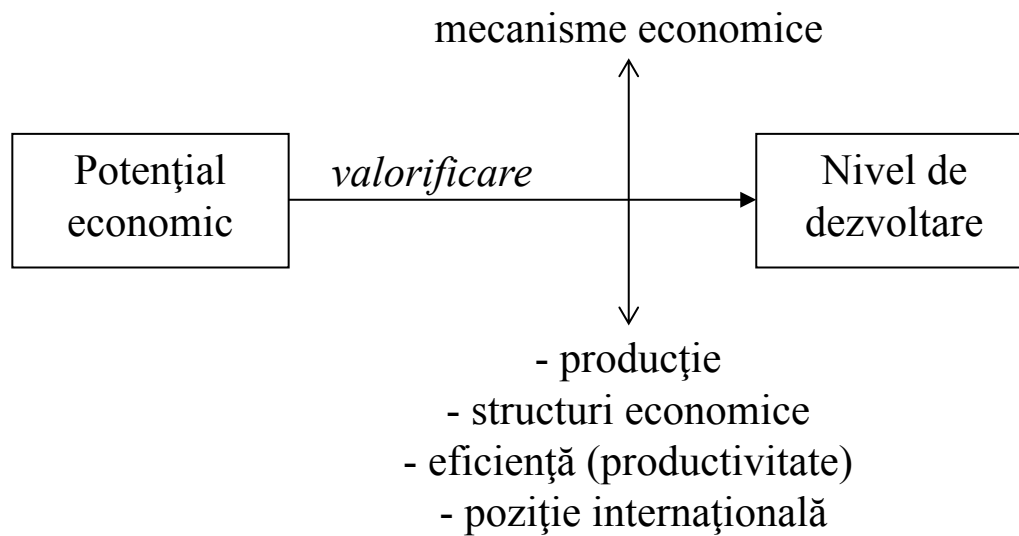
- Monetare
- Reale

- Venituri
- Cheltuieli

Economia națională

- concretizare a conceptului general de economie la nivelul unei țări
- totalitatea activităților economice realizate pe (și prin) piața națională
- apare odată cu procesul de formarea a națiunilor și statelor naționale prin integrarea piețelor locale și regionale
- sistem economic complex

Economia națională

Indicatori

- 1. Produsul global brut (PGB)
- - definitie: valoarea tuturor bunurilor si serviciilor realizate de factorii de productie atrasi în economia nationala, pe o perioada determinata, de regula un an

Indicatori

- Produsul intern brut (PIB)
- valoarea tuturor bunurilor si serviciilor **FINALE** realizate de factorii de productie atrasi în economia nationala, pe o perioada determinata, de regula un an
- mod de calcul: $PIB = PGB - C_i$

Indicatori

- *Produsul intern net (PIN)*

mod de calcul: $PIN = PIB - CCF$ (Amortizare)

Indicatori

- Produsul national brut (PNB)

- definitie: valoarea adaugata bruta creata de factorii de productie aparținând subiectilor economici nationali

- mod de calcul: $PNB = PIB + Vb_{ex} - Vb_{in}$

- - Vb_{ex} : valoarea bruta a bunurilor si serviciilor create de agentii economici proprii în alte tari

- - Vb_{in} : valoarea bruta a bunurilor si serviciilor create de agentii economici straini pe teritoriul national

potențialul economic

cuprinde potențialul natural și acumulările datorate muncii populației

- *teritoriul național cu resursele naturale*
- *resurse umane*
- *avuția acumulată (resurse acumulate) - avuția materială; stocul de cunoștințe; resursele și potențialul investițional (resurse financiare)*
- *potențialul militar*
- *potențialul economic internațional*

mecanismul de funcționare

configurația relațiilor de producție,
nivelul și formele intervenției statului
modul de distribuirea și redistribuire a averii
și veniturilor (modul de alocare a resurselor)

participarea la circuitul economic mondial

pp articiparea la diviziunea internațională
a muncii

condiție indispensabilă pentru depășirea
limitelor interne ale valorificării
potențialului și dezvoltării economice

- *resurse disponibile*
- *piețe de desfacere*

configurația diviziunii muncii

forma generală a *structurilor economice*,

- evidențiază legăturile și raporturile dintre genurile de activitate economică
- principalele domenii de specializare a respectivei economii (adică industrii existente, principalele produse și servicii realizate)

Structuri economice

- **descriu tipologia subsistemelor și/sau componentelor unei economii naționale**

se pot identifica structuri:

- **tehnologice,**
- **organizaționale (dimensionale),**
- **teritoriale și**
- **de ramură.**

Structuri tehnologice

- au în vedere nivelul calitativ, modernitatea mijloacelor de producție și tehnologiilor folosite (preponderent manuale, mecanizate, automatizate sau bazate pe munca creatoare), omogenitatea sau pluralismul tehnologic;

Structuri organizaționale (dimensionale)

- vizează tipologia și ierarhizarea unităților economice funcție de diferite criterii cum ar fi:
 - profilul,
 - gradul de specializare,
 - mărimea,
 - forma de proprietate,
 - tipul producției etc

Structuri teritoriale (regionale)

- reflectă gradul de echilibru al dezvoltării activităților în teritoriu, respectiv, eventualele discrepanțe între regiuni în nivelul producției și veniturilor

polarizate

celulare

eterogene

complexe

Structuri de ramură

- legate cel mai vizibil de diviziunea socială a muncii în context național
- economia națională cuprinde totalitatea sectoarelor, ramurilor și subramurilor de activitate economică existente la un moment dat
- *subramură* - piața aceluiași produs
- *ramură* - ansamblu de activități relativ omogene
- *sectoarele* - includ ramuri de aceeași natură, ramuri având trăsături și funcții comune

Structuri de ramură

- *sectoarele* - au la bază și ordinea apariției și dezvoltării marilor genuri de activitate economică:
- *primar* (agricultura, silvicultura, piscicultura, industria extractivă - ramuri legate nemijocit de natură, de resursele naturale),
- *secundar* (industria propriu-zisă, dar și construcțiile),
- *terțiar* (sectorul serviciilor),
- în ultimul timp se vorbește și de un *al patrulea sector* - ce ar include cercetarea și activitățile legate de aceasta.

Nivelul de dezvoltare

- **exprimă gradul de dezvoltare a aparatului productiv, a capacității tehnologice și nivelul de valorificare a potențialului economic al unei țări.**
- **aprecierea are la bază o serie de criterii legate în principal de performanțele economice, cum ar fi:**
 - mărimea producției,**
 - structurile economice,**
 - nivelul productivității muncii,**
 - tipologia procesului de reproducție,**
 - poziția în cadrul comerțului internațional, ș.a.**

decalaje economice

- **diferențe între nivelele de dezvoltare ale diferitelor economii**

se referă la diferențe:

- **cantitative (producția și consumul pe locuitor) și**
- **calitative (structurile economice, nivelul productivității muncii, locul ocupat în sistemul relațiilor internaționale).**

complex economic național

- situația unei economii naționale dezvoltate, ajunsă la *"maturitate"*.
- formă superioară de organizare a economiei naționale în care diferitele activități economico-sociale, tot mai diversificate, sunt integrate într-un înalt grad.
dispun de o structură cu un grad ridicat de diversificare și specializare;
producție caracterizează printr-un nivel tehnic ridicat;
înregistrează un nivel înalt al productivității muncii;
au un potențial științific ridicat;
au o participare activă și semnificativă (în raport cu dimensiunea sa) la circuitul economic mondial

Tipologia economiilor naționale

- Nivel de dezvoltare economică:
dezvoltate
mediu dezvoltate
în curs de dezvoltare
slab dezvoltate

Tipologia economiilor naționale

- **Structuri economice:**
 - agrare**
 - agrar-industriale**
 - industrial-agrare**
 - industriale**
 - stadiu postindustrial**

Tipologia economiilor naționale

- **Procesul de reproducție:**
 - subzistență / subextensiv**
 - predominant extensiv**
 - tranzitoriu**
 - predominant intensiv**
 - supraintensiv**
 - integrativ-inovative**

Tipologia economiilor naționale

- **Mecanisme de funcționare:**
 - piață liberă**
 - planificare centralizată (de comandă)**
 - mixte**

Tipologia economiilor naționale

- dimensiune:

mari

mijlocii

mici

Circuit economic

- ansamblul fluxuri economice (reale și monetare, de venituri și de cheltuieli) privite în interdependența și continuitatea lor.

Valori actualizate

Valoare actualizată

- reprezintă valoarea prezentă (la un moment dat) a unui **stoc** (valori) sau **flux** financiar-monetar viitor, actualizare făcută pe baza unui "discount" corespunzător ratei dobânzii pe piață (sau ratei inflației așteptate).
- *Exemplu: Dacă rata dobânzii se situează la 25%, suma de 1000 u.m. peste un an va corespunde astăzi sumei de 800 u.m. Aceasta reprezintă valoare netă actualizată a celor 1000 de u.m., pentru că această sumă prezentă depusă la bancă la dobânda pieței ajunge peste un an la nivelul de 1000 u.m. (800 u.m. valoarea prezentă + 200 u.m. dobânda aferentă).*

Valoare actualizată (stoc):

$$VA = \frac{V_n}{[1 + d']^n}$$

unde:

V_n = venitul viitor din anul n (de actualizat)

d' = rata dobânzii (constantă)

n = perioada de actualizare (de regulă număr de ani)

Valoare actualizată (flux):

$$VA = \frac{V_1}{(1+d')} + \frac{V_2}{(1+d')^2} + \dots + \frac{V_n}{(1+d')^n}$$

unde:

V_n = venitul viitor din anul n (de actualizat)

d' = rata dobânzii (constantă)

n = perioada de actualizare (de regulă număr de ani)